

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosa
mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus

JELENTÉSE

az AJB-634/2021. számú ügyben
az Ajkai Rendőrkapitányság és a Devecseri Rendőrőrs látogatásával
összefüggésben

*Előadók: Dr. Mézes Norbert
Dr. Sárközy István*

Érintett szerv: Ajkai Rendőrkapitányság

2021.

**Az alapvető jogok biztosa mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus
Jelentése
az AJB-634/2021. számú ügyben**

Előadó: dr. Mézes Norbert

Összefoglaló

A nemzeti megelőző mechanizmus feladatkörében eljáró alapvető jogok biztosa (a továbbiakban: NMM) és munkatársai 2021. január 21-én az Ajkai Rendőrkapitányságra (a továbbiakban: Objektum) és a szervezeti egységébe tartozó Devecseri Rendőrőrsre (a továbbiakban: Őrs) látogattak. A járványhelyzet súlyosbodása miatt a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel az NMM a látogatást előre bejelentette.

A látogatás célja az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány (a továbbiakban: járvány) megelőzése, illetve következményeinek elhárítása érdekében tett rendőrségi intézkedések ellenőrzése volt. A vizsgálat kitért arra is, hogy a veszélyhelyzet ismételt bevezetését követően a koronavírus-fertőzés (COVID-19) megelőzésével és kezelésével összefüggő rendőrségi intézkedések mennyiben változtak.

Az Objektum vezetőjének tájékoztatása szerint a védekezési készültség szintjét a rendőrségi egészségügyi protokollokban meghatározottak szerint, a veszélyhelyzet elrendelése óta fenntartják.

A látogatócsoport tagjai vizsgálták, hogy a rendőrségi fogvatartottak jogait a járványhelyzet miatt fenntartott korlátozások hogyan érintették. Megtekintették az Objektum előállító helyiségét, az Őrs előállító egységét, és a hivatali helyiségeket, valamint interjúkat készítettek a személyi állomány tagjaival.

Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) által a rendőrség vezetői állománya részére kiadott, szakmai iránymutatásként szolgáló egészség-megőrzési és közegészségügyi rendőrségi feladatokról szóló eljárásrend előírásainak a kialakított ügyfél-irányítási és beléptetési rend, a lázmérés és kézfertőtlenítés, az érkezők egyszer használatos védőmaszkkal történő ellátása, illetve az állomány egészségvédelmét szolgáló vezetői intézkedések megfeleltek.

Az Objektum előállító helyiségben, illetve az Őrs előállító egységében a rendőrség által alkalmazott eljárásrend előírásainak megfelelő alkoholos kézfertőtlenítő, illetve az antimikrobiális hatással rendelkező kézfertőtlenítő gél, és az egyszer használatos kéztörölők megtalálhatóak voltak. A fogvatartottak hozzájutottak az egyéni védőfelszerelésekhez és fertőtlenítő eszközökhöz, a számukra kialakított mellékhelyiségek higiénés állapota megfelelő volt.

A látogatáskor fogvatartott nem tartózkodott az egyik épületben sem. Az Objektumban a veszélyhelyzet elrendelést követően eddig egyetlen esetben kellett valakit a hatósági házi karantén szabályainak megszegése miatt előállítani. Az Őrsön koronavírus-fertőzés gyanúját felvető rendőri intézkedés még nem történt. A járványhelyzetben az Objektum és Őrs vezetése az előállítás végrehajtásával érintett helyiségekben mind a fogvatartottak, mind a személyi állomány védelmét célzó előírásokat teljesítette és az előállított jogainak érvényesülését biztosító feltételeket a veszélyhelyzet körülményei között is megfelelően biztosította.

Az NMM alapvető jogokat érintő visszasságokat tárt fel az Objektumban lévő előállító helyiség állapota miatt és az előállított személyek orvosi vizsgálatával összefüggésben.

1. Az eljárás megindulása

A 2011. évi CXLI. törvénnyel kihirdetett kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) 1. cikke értelmében annak „célja egy olyan rendszer létrehozása, amelyben független nemzetközi és nemzeti testületek – a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából – olyan helyszínekre látogatnak el rendszeresen, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól”.

A Jegyzőkönyv 3. cikke szerint – az 1. cikkben megfogalmazott cél megvalósítása érdekében – valamennyi „részes állam belföldi szinten létrehoz, kijelöl vagy fenntart egy vagy több látogató testületet (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus) a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében”.

Magyarországon 2015. január 1-jétől nemzeti megelőző mechanizmusként az alapvető jogok biztosja jár el, aki az említett feladatainak teljesítése során a fogvatartási helyeken a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot beadvány és alapvető joggal összefüggő visszasság hiányában is rendszeresen vizsgálja.¹

A Kínzás és Más Kegyetlen, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőző Albizottság (Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – továbbiakban: SPT) által 2020. március 25-én elfogadott CAT/OP/10 számú Tanács (a továbbiakban: SPT Tanács) rámutat arra, hogy a kínzás, és a kegyetlen, embertelen, vagy megalázó bánásmód és büntetések tilalmát kivételes körülmények fennállása esetén és veszélyhelyzet során is biztosítani kell.² Az SPT Tanács szerint az egyes országokban működő nemzeti megelőző mechanizmusok maguk dönthetnek a járványhelyzetben az általuk legmegfelelőbbnek tartott intézkedésekről.³ A nemzeti megelőző mechanizmusoknak a koronavírus-járvány során a társadalmi érintkezésekre vonatkozó korlátozások figyelembevételével kell gyakorolniuk a mandátumukat.⁴

1.1. A látogatás helyszíneinek kiválasztása

A sajtóban megjelent híradások szerint,⁵ 2020 októberében Magyarországon Veszprém és Zala megyében megduplázódott, egy hét alatt megkétszereződött a COVID-19-pozitív esetek száma, a 43. héten a legkevesebb fertőzöttet Tolna megyében diagnosztizálták.

Az NMM a Jegyzőkönyv 20. cikk e) pontjára figyelemmel, mely szerint a feladatai teljesítése érdekében a felkeresni kívánt helyeket szabadon megválaszthatja úgy döntött, hogy a rendőrségi előállítás végrehajtásának körülményeit a Veszprém megyében lévő városokban, az Ajkán található Objektum és a Devecseren létrehozott Őrs látogatása keretében vizsgálja.

1.2. A vizsgálat célja és szempontjai

A koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzetben az NMM feladatának tekinti annak ellenőrzését, hogy a járvány terjedésének megelőzése érdekében alkalmazott intézkedések

¹ Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 39/A. § és 39/B. § (1) bekezdés.

² Advice of the Subcommittee on Prevention of Torture to States Parties and National Preventive Mechanisms relating to the Coronavirus Pandemic (adopted on 25th March 2020) (a továbbiakban: Advice of the SPT) I/5. pont. <https://undocs.org/CAT/OP/10>

³ Advice of the SPT I/6. pont

⁴ Advice of the SPT IV/11. pont

⁵ <https://hirado.hu/belfold/cikk/2020/10/27/elo-az-operativ-torzso-online-sajtotajekoztatoja#>

mennyiben érintik a fogvatartottak alapvető jogait. A nemzeti megelőző mechanizmus látogatásának célja a CPT által megfogalmazott ajánlások megvalósulásának, a rendőrségi előállítás és a kapcsolódó fogvatartotti szállítás, valamint az előállítás körülményeinek vizsgálata volt a járványügyi veszélyhelyzet idején. Az NMM vizsgálatának további szempontja volt, hogy az Objektum és Őrs a járvány idején az ott tartózkodó, szabadságuktól megfosztott személyek és a szolgálatot teljesítő munkatársak fertőzés elleni védelme érdekében milyen intézkedéseket tett, illetve számukra milyen védőfelszerelést biztosított.

A látogatás a fogvatartás körülményeit a következő szempontok szerint vizsgálta:

- intézkedések a koronavírus- fertőzés megelőzésére,
 - o a betegség-megelőzést szolgáló tájékoztató és figyelemfelhívó anyagok,
 - o a rendelkezésre álló egyéni védőeszközök és fertőtlenítő szerek,
- a koronavírus-fertőzés gyanúja esetén alkalmazandó rendőri intézkedések,
- a fogvatartottak elfogásának körülményei, különös tekintettel a kényszerítő eszköz alkalmazására,
- a fogvatartottak szállítása, különös tekintettel a speciális higiénés szabályok alkalmazására,
- az épület és a helyiségek állapota a fogvatartottak biztonsága és szükségletei szempontjából,
- az előállított személyek elhelyezése az előállító egységben,
- a fogvatartottak tájékoztatása az előállító helyiségbe történő elhelyezéskor,
- bánásmód az Objektumban,
- kapcsolattartáshoz való jog érvényesülése: a közeli hozzátartozóval vagy harmadik féllel és a védővel való kapcsolatfelvétel lehetősége a veszélyhelyzet idején,
- sérülés vagy betegség jelzése esetén az előállított személy orvosi ellátása, a választott orvos általi vizsgálat lehetősége.

Az NMM látogatások kiemelt szempontja a járványhelyzetben a fogvatartottak kapcsolattartáshoz fűződő jogainak biztosítása mellett a fogvatartottak szállítási körülményeinek vizsgálata is. Ennek megfelelően a helyszíni vizsgálat az előállított személyek veszélyhelyzet idején történő szállítására is kiterjedt.

1.3. A nemzeti megelőző mechanizmus hatásköre

A nemzeti megelőző mechanizmus alapvető feladata, hogy a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából olyan helyeket látogasson, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól. A Jegyzőkönyv 4. cikk 2. pontja értelmében szabadságelvönás mindennemű fogvatartást vagy bebörtönzést jelent, valamint egy személy elhelyezését olyan állami vagy magántulajdonú, őrizetbe vételi környezetben, amelyet az illető valamilyen bírói, közigazgatási vagy más hatóság utasítására önként nem hagyhat el.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 97. § h) pontja szerint fogvatartott, „*akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).*” Az Rtv. 97. § h) pontja alapján az Objektum és az Őrs a Jegyzőkönyv 4. cikke szerinti fogvatartási hely.

1.4. Az érintett alapvető jogok

- *Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartásához és védelméhez való jog:* AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait

tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]

- *Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.* Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés]
- *Az élethez és emberi méltósághoz való jog:* „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” [Alaptörvény II. cikk]
- *Személyes adatok védelme:* Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés]
- *Egészséghez fűződő jog:* Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. [Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés]

1.5. Az alkalmazott jogszabályok, állásfoglalások, iránymutatások

Nemzeti jogforrások:

- Magyarország Alaptörvénye;
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Emberi Jogok Európai Egyezménye);
- a Strasbourgban, 1987. november 26-án kelt, a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi III. törvény;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1988. évi 3. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni Egyezmény Fakultatív Jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 2011. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Jegyzőkönyv);
- a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.);
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.);
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati szabályzat);
- a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: veszélyhelyzet elrendelése);
- a járványügyi készültség bevezetéséről szóló 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: járványügyi készültség bevezetése);
- a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: veszélyhelyzet ismételt bevezetése);
- az ORFK által kiadott 29000/3485-59/2020.ált. számú, a 2020. évben azonosított új koronavírus kapcsán elrendelt veszélyhelyzetből adódó egészségmegőrzési és közegészségügyi tárgyú rendőrségi feladatokról szóló eljárásrend (a továbbiakban: Eljárásrend);
- az ORFK által kiadott 29000/8615-4/2020.ált. számú, a rendőri intézkedésekkel kapcsolatos ajánlások a járványügyi veszélyhelyzettel összefüggésben (a továbbiakban: Ajánlások);

- Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság 2020. november 12-én kelt Eljárásrendje a veszélyhelyzettel összefüggő rendőri feladatok végrehajtására (a továbbiakban: Megyei Eljárásrend);
- az Ajka Rendőrkapitányság vezetőjének 19060/3522-272020. ált. számú intézkedése a járványügyi védekezésről (a továbbiakban: Vezetői intézkedés).

Nemzetközi források:

- A CPT 2. Általános Jelentése [CPT/Inf (92) 3];
- A CPT 12. Általános Jelentése [CPT/Inf (2002) 15];
- A CPT 21. Általános Jelentése [CPT/Inf (2011) 28];
- A CPT a fogvatartottak szállításáról szóló jelentése [CPT/Inf (2018) 24];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 5 to 16 December 1999 [CPT/Inf (2001) 2];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 24 March to 2 April 2009. [CPT/Inf (2010) 16];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 3 to 12 April 2013 [CPT/Inf (2014) 13];

1.6. A látogatás módszere

A Jegyzőkönyv 4. cikk 1. pontjának értelmében az államnak a nemzeti megelőző mechanizmus látogatásait bármely, a joghatósága és ellenőrzése alatt álló helyen lehetővé kell tennie, ahol embereket valamely hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával a személyes szabadságuktól megfosztják vagy megfoszthatják.

A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítése körében az NMM személyesen és munkatársai útján is eljárhat.

A látogatás a veszélyhelyzetből fakadó felkészülés biztosítása, valamint a fogvatartottak és a látogatócsoport tagjainak a vírusfertőzéssel szembeni védelme érdekében előre bejelentett módon történt. A látogatócsoport tagjai a 'do no harm' elvet⁶ tiszteletben tartva, a veszélyhelyzet ismételt bevezetése okozta szükségszerű korlátozásokra⁷ figyelemmel, a látogatás során védőfelszerelést viseltek, továbbá a személyes meghallgatások során megfelelő távolságot tartottak. A látogatócsoport tagjai a járványhelyzetben alkalmazandó előírásokat⁸ betartva járták végig az Objektum és Őrs azon helyiségeit, ahol a fogvatartottak megfordulhatnak, megtekintették azok berendezését és felszerelését. A fogvatartottakra vonatkozó iratokba betekintettek, egyes iratokról másolatot kaptak, néhány irat a látogatást követően került megküldésre.

A személyes meghallgatások előzetesen kidolgozott, iránymutatásként szolgáló kérdéssor alapján történtek.

⁶ Tanács I/4. pont.

⁷ Tanács I/7. pont.

⁸ Lásd az Eljárásrend II-III-IV. fejezeteit.

1.7. Szankciók tilalma

A Jegyzőkönyv 21. cikke értelmében semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a nemzeti megelőző mechanizmussal akár valós, akár hamis információkat közölt, és az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

A látogatás vezetője: Dr. Kozma Ákos

A látogatás résztvevői: Dr. Sárközy István
Dr. Mézes Norbert

A látogatás időpontja: 2021. január 21.

2. Tényállás és megállapítások

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint az előállítás rövid időtartamú, legfeljebb 8 órán át tartó fogvatartás, amelyet a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, legfeljebb 4 órával meghosszabbíthat. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.⁹

2.1. Ajkai Rendőrkapitányság

A kapitányságon egy régebbi típusú előállító helyiség,¹⁰ előállításra is használt hivatali helyiségek, és a különböző eljárási cselekmények lefolytatására szolgáló irodák találhatók. Az Objektumban bünyügyi és rendészeti osztály működött.

Az előállítottak a rendőrök számára fenntartott szolgálati WC helyiségeket használhatták.

2.2. Devecseri Őrs

Az osztály jogállású rendőrőrsön¹¹ egy korszerű előállító egység,¹² és a különböző rendőrségi feladatok végrehajtására szolgáló irodák találhatók, de hivatali helyiségekben is sor kerülhetett előállításra. Az Őrs a rendészeti részleg mellett önálló bünyügyi csoporttal is rendelkezett.

Az előállító egységben két előállító helyiség és a fogvatartottak részére rendszeresített WC és zuhanyzó helyiség is megtalálható.

2.2. Előállítottak szállításának körülményei

A CPT több jelentésében¹³ hangsúlyozza, hogy a megfélemlítés és a fizikai bántalmazás veszélye közvetlenül az őrizetbe vétel után a legnagyobb, a rendőrségi objektumba szállítás során is érheti rossz bánásmód, például bántalmazás vagy fenyegetés a fogvatartottakat.

⁹ Lásd az Rtv. 33. § (3) bekezdését.

¹⁰ Szolgálati szabályzat 2. § 6. pont.

¹¹ Ld. Melléklet, (6) kép.

¹² Szolgálati szabályzat 2. § 5. pont.

¹³ CPT 21. általános jelentés [CPT/Inf (2011) 28] 19. pont.

Az Eljárásrend IV. fejezet 1. pontja szerint a járvány miatt a „szolgálatirányító parancsnok eligazítás keretében hívja fel az állomány figyelmét a fokozott személyi higiénié betartására.”

Az Eljárásrend IV. fejezet 2. pontja szerint „(...) a szolgálati járművekben az állomány részére szórófejjel ellátott, flakonos kiszerezésű, vírus-, baktérium-, és gombaölő hatású felületfertőtlenítő szer elhelyezése szükséges.”

Az Eljárásrend IV. fejezet 3. pontja a rendőrségi gépjárművek kapcsán azt írja elő, hogy „a műanyag/nejlontakaró fóliát valamennyi, intézkedés alá vont személy szállítására szolgáló, nem mosható ülőfelületű kárpitozással rendelkező szolgálati gépjárműben biztosítani kell.”

A rendőrségi norma IV. fejezet 7. pontja a szolgálati járművek és a saját eszközök felületfertőtlenítő eszközzel történő kezelését határozza meg a szolgálat végeztével.

Az Ajánlások¹⁴ ennek kapcsán javasolja azt, hogy a rendőrök a szolgálat befejezésekor, a szolgálati gépkocsik átadás-átvétele előtt a belső felületek, kezelő szervek fertőtlenítéséről gondoskodjanak.

Az *Objektum* járőrei védőmaszkot és gumikesztyűt kaptak. A szolgálati autókban takaró fólia és védőoveráll is megtalálható volt. Ez utóbbiakból nem volt olyan nagy a készlet, mint a többi védőfelszerelésből, de az elhasznált mennyiséget a szolgálatirányító parancsnok pótolta.

Ha igazolt COVID-fertőzött személyt kellett előállítani, a tevékenység-irányítási központ (a továbbiakban: TIK) közvetítésével értesítették a rendőrök a mentőszolgálatot. Az előállított személyt nem az intézkedést kezdeményező rendőr szállította el a helyszínről. Ha az intézkedést követően merült fel vírusfertőzésre vonatkozó adat, ózongenerátorral tudták fertőtleníteni a szolgálati autót és az eljárással érintett rendőrségi hivatali helyiségeket.

Az előállított személyekre maszkot adtak, mielőtt a gépjárműbe beültették és maszkot viselt az intézkedő rendőr is. Gumikesztyűt akkor adtak az előállítottakra, ha indokolt volt a higiénés körülmények miatt, pl. hajléktalan vagy ha COVID fertőzés szempontjából gyanús körülmények merültek fel. Ezekben az esetekben az üléseket védőfóliával takarták le.

Az előállított személyeket az *Objektumba* szolgálati gépkocsikkal szállították, a gépjármű ellátottság megfelelő volt, jó állapotban lévő gépjárműveket látott a látogatócsoport.

Piros ládákban tartották a COVID védőfelszerelés „egységcsomagot”, amit a szolgálat megkezdésekor a gépkocsiba raktak, majd a szolgálat végén kivettek onnan a rendőrök. Ebben volt gumikesztyű, szájmasc, nejlontakaró és fertőtlenítőszer is. A járőrök az Ajánlások szerint¹⁵ takarították és fertőtlenítették a váltógombot és a kormánykereket illetve hetente, ózongenerátorral az autók teljes belső terét.

Az *Őrsön* az előállítottak szállítására általában szolgálati autókat használtak, de egy 9 személyes kisbusszal is rendelkeztek, ami alkalmas volt erre a célra is.

Egy újszerű állapotú szolgálati autó csomagtartójában védőfelszerelés egységcsomagot látott a látogatócsoport az ellenőrzés során, amelyben szájmasc, gumikesztyű, szemeteszsák, kéz- és felületfertőtlenítő szer, törlőruha, és hőtakaró fólia volt.¹⁶

A rendőrök a fertőzés megelőzése érdekében okoseszközzel ellenőriztek az intézkedések során és lehetőség szerint nem fogták meg az iratokat, azok felmutatását kérték. Szájmascot adtak az előállítottakra és fertőtlenítették a kezét, mielőtt a gépkocsiba ültették.

COVID fertőzésre utaló tünetek észlelését a TIK-nek jelentik, és a gyanús tünetekkel rendelkező vagy a házi karantén rendszerben nyilvántartott személyt a szolgálati autóba be sem ültethetik, ezekben az esetekben csak a mentőszolgálat végezheti a szállítást a rendőröktől

¹⁴ Lásd az Ajánlások 4. oldal 4. bekezdését.

¹⁵ Lásd az Ajánlások 4. oldal 4. bekezdését.

¹⁶ Ld. Melléklet, (13) kép.

kapott információk alapján. Ha kötelező intézkedniük a fertőzéssel kapcsolatba hozható személlyel, az előírások szerint¹⁷ teljes védőfelszerelést vesznek fel a rendőrök.

A látogatás az előállítottak szállítási körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.3. Fogvatartott előállítása az Objektumban és az Őrsön

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése értelmében az „előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell(…)”.¹⁷

„A szabadságuktól megfosztott személyek jogai keveset érnek, ha az érintett személyek nem tudnak a létezésükről. Következésképpen nagyon fontos, hogy a rendőrségi őrizetbe kerülő személyek világos tájékoztatást kapjanak a jogaikról késelem nélkül és számukra érthető nyelven. Ennek biztosítása érdekében az ezeket a jogokat világosan ismertető formanyomtatványt kell adni a rendőri őrizetbe vett személyeknek már az őrizetbevétel pillanatában, minden esetben. Továbbá az érintett személyekkel alá kell íratni egy nyilatkozatot, amelyben kinyilvánítják, hogy ismertették velük a jogukat.”¹⁸

A Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint a fogvatartott személy ruházatát a támadásra vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából az előállító egységben történő elhelyezésekor a felügyeletet ellátó rendőrnek kötelező átvizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.

Az Objektumban és Őrsén 2020.06.18-tól 2020.01.21-ig 181 személy, 163 férfi, 18 nő, köztük 19 fiatalkorú személy, és 5 külföldi előállítására került sor, de a látogatás idején nem volt fogvatartott sem az előállító helyiségben sem az előállító egységben.

Az Eljárásrend előírásai és az Ajánlások elvárásai a meghatározóak az Objektum beosztottjai számára a járvány jelenlegi időszakában is a munkavégzés során.

A járvány miatt az előállítások végrehajtása során kötelező volt a maszkhasználat mind az Objektum rendőreinek, mind az általuk intézkedés alá vont személyeknek. Fertőzés gyanús esetként, hatósági házi karantén szabályainak megszegése miatt, egyetlen előállítást hajtottak végre a veszélyhelyzet bevezetése óta az Objektum beosztottjai.

A helyszíni intézkedés után, az előállítóba helyezés során újabb ruházátátvizsgálás történt. Letéti jegyzéket vettek fel az előállított személyes tárgyairól és az előállító helyiség előterében található szekrénybe zárták el a holmikat, amelyek átvételét a Robotzsaru rendszerben is rögzítették az eljáró rendőrök.

Az előállított személyt legelőször szóban tájékoztatták az előállítás okáról, majd az előállítás során írásbeli és szóbeli tájékoztatást kapott a jogairól és kötelességeiről. Az előállítás tényéről és idejéről igazolást állítottak ki az előállított személy számára. Az iratokat 2 példányban töltötték ki, amiből egy példányt az előállított személy kapott.

Külföldi személy előállításához, több idegen nyelven állt rendelkezésre tájékoztató anyag. Angolul többé-kevésbé el tudták magyarázni a legfontosabb tudnivalókat a rendőrök, de ha valamiért nem értették meg egymást az intézkedés alatt álló személlyel, a TIK-en keresztül tolmács kirendelésére került sor. Ajkán román és német tudással rendelkező tolmács volt elérhető és az Objektum állományából is többen beszéltek németül és angolul.

Írástudatlan személy előállításakor jegyzőkönyvben rögzítették, hogy hatósági tanú jelenlétében olvasták fel a tájékoztatást. Értelmi fogyatékos személyt nem állítottak elő.

¹⁷ Lásd az Eljárásrend V. fejezetet F) pont 5-6. alpontja

¹⁸ CPT/Inf (92) 3, 37. pont.

Az Őrsön dolgozó rendőrök a védőmaszk, kesztyűt vagy overállt használata mellett, a fertőzés elkerülése miatt az Ajánlások elvárásai szerint okoseszközzel¹⁹ végezték előállításukat az iratok ellenőrzését, és az iratok közvetlen megérintését lehetőség szerint kerültk.

Az intézkedés megkezdésekor röviden tájékoztatták az előállított személyt az előállítás okáról. Az Őrsre szállítása után kapta meg a jogaira és a kötelezettségeire vonatkozó részletes szóbeli és írásbeli tájékoztatást az eljárás alá vont személy. Az előállító egységben, a helyiségek falán tájékoztatókat helyeztek el az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, az előállító helyiség rendjéről és a panaszjogról.²⁰ Ha írástudatlan volt az előállított személy, hatósági tanú bevonásával tájékoztatták, de erre a kapott információk szerint csak ritkán került sor.

Külföldi előállított esetében a felmerülő tájékoztatási feladatokat (pl. követség, konzulátus, hozzátartozó értesítésének lehetősége) a bűnügyi részlegben dolgozó, idegen nyelvet (jellemzően angolul és németül tudó) rendőrök vagy a TIK intézték. Ha az előállított csak olyan nyelven értett, amit nem beszéltek, a tájékoztatási feladatokhoz tolmácsot hívtak.

A látogatás az előállítás kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.4. Elhelyezés, tárgyi feltételek

A Szolgálati szabályzat 31. § (3) bekezdése elrendeli, hogy „A rendőrkapitányság (...), valamint a rendőrség vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni.”

„A rendőrségi fogvatartásnak alapvetően aránylag rövid időtartamúnak kell lennie. Következésképpen a fogvatartás fizikai körülményeitől a rendőrségi intézményekben nem várhatóak el, hogy olyan jók legyenek, mint más fogvatartási intézményekben, ahol az embereket hosszú ideig tartják. Azonban bizonyos elemi szükségleteket ki kell elégíteni.”²¹

A „zárkákat továbbá pihenőeszközzel kell felszerelni (pl. rögzített szék vagy pad), az éjszakára is fogságban tartott személyek számára pedig tiszta matracot és takarókat kell biztosítani. A fogvatartott személyek számára biztosítani kell a természetes szükségletük elvégzését tiszta és kulturált körülmények között, és megfelelő tisztálkodási lehetőséget kell nyújtani nekik”²²

A rendőrségi zárkák kívánatos mérete – nem minimum értéként értelmezve – a rendőrségi fogvatartás speciális jellegére figyelemmel, hét négyzetméter.²³

Az Eljárásrend III. fejezet 3, 4. és 5. pontja, a betegség megelőzését célzó általános és személyi higiénés szabályaiban határozza meg a rendőrség területi szervei számára, hogy az objektumok szociális blokkjaiban, mellékhelyiségeiben és egyéb vizesblokkjaiban virucid hatású, folyékony kézfertőtlenítő szappant, egyszer használatos papírtöröltőt vagy kézszáritó berendezést, illetőleg személyenként víz nélkül használható vírusölő hatású kézfertőtlenítő gélt kell biztosítaniuk.

Az Objektum előállító helyiségének előterében, az előállítottak letétjeinek elhelyezésére szolgáló szekrény tetejére eldobható papírtörölközők és szórófejes üvegben 70%-os alkohol tartalmú kézfertőtlenítő volt előkészítve²⁴ az Eljárásrendnek megfelelően.²⁵

Az előerős őrzéssel biztosítható, egyetlen előállításra szolgáló helyiségben egy régi típusú lécekből álló, rögzített pad volt elhelyezve. A felújítást igénylő állapotban lévő

¹⁹ Lásd az Ajánlások 3. oldal 1. bekezdését.

²⁰ Ld. Melléklet, (9) kép.

²¹ CPT/Inf (92) 3, 42. pont.

²² CPT/Inf (92) 3, 42. pont.

²³ CPT/Inf (92) 3, 43. pont.

²⁴ Ld. Melléklet, (2) kép.

²⁵ Lásd az Eljárásrend III. fejezetet 1. pontját.

hagyományos kialakítású pad a 12 óra időtartamú előállítás esetén a megfelelő éjszakai pihenést a fogvatartottak számára nem tette volna lehetővé. A helyiség fala piszkos és sérült, a természetes megvilágítás a 2 db lefelé nyíló, hosszúkás ablaknak köszönhetően megfelelő volt.²⁶ A fűtést az előállító bejáratától jobbra eső falrészbe besüllyesztett, ráccsal fedett lapradiátor biztosította.

A megtekintett előállító helyiség mérete: 11,7 m² volt.

Az előállított személyeket a szolgálati férfi WC-be kísérték, mert nem volt mellék helyisége az előállítónak, és a szökési kísérlet esélye így minimalizálható. A jó állapotú szolgálati WC helyiségben, kézfertőtlenítő, folyékony szappan és papír kéztörölő volt kikészítve a mosdókagylóra, a mellék helyiség tiszta volt.²⁷

Az előállító helyiség és az Objektum takarítását egy takarítócég dolgozói végezték. Az előtérben volt kifüggesztve a takarítási napló, amelynek nyomtatott rubrikái szerint naponta három alkalommal reggel, napközben és este történt a takarítás, a napló szerint legutóbb 2021.01.21-én 09.15 órakor. A leírás szerint takarítási feladatok kiterjedtek a WC-k és mosdók fertőtlenítésén kívül a közös helyiségek ajtajának, kilincseinek, kapcsolóknak, és a közös használatú egyéb helyiségek (pl. konyha) fertőtlenítésére is.

Az *Őrs* korszerű előállító egységében, a padlófűtéssel ellátott mindkét előállító helyiségben ivókút volt elhelyezve. A fogvatartott kamerás megfigyelése biztosított volt, a helyiségekben 2-2 db kamera volt felszerelve. A természetes fény és a szellőzés a modern és nagyméretű biztonsági ablakok miatt megfelelő volt.

Ha valamiért dühöngött vagy ellenállt az intézkedésnek az előállított személy, akkor élőerős őrzést alkalmaztak.

Az előállításra szolgáló helyiségek bútorzataként újszerű állapotú asztal, pad és nagyméretű fekhely szolgált. Jó állapotban és tiszták voltak az előállító egység más helyiségei is.

Az ellenőrzés során szemrevételezett előállító helyiségek mérete:

1. előállító helyiség: 9,86 m²,
2. előállító helyiség: 12,32 m² volt.

Az előállító egység mosdó helyiségében az Eljárásrend előírásainak megfelelő víz nélkül használható kézfertőtlenítő gél, eldobható papírtörölő, és WC-papír volt kihelyezve.²⁸ A WC és mosdó helyiség higiénés állapota megfelelő volt.

Az előtérből nyíló mellék helyiségben a WC mellett egy zuhanyzó kialakítására is sor került, amelynek használatakor a folyó víz nyitását és zárását az őrszemélyzet egyik tagja végezte az előtérből.

Az Objektumban az előállított személyeknek az előállítás maximális időtartamáig tartó, akár éjszakába nyúló várakozásra alkalmatlan bútorzatú és leromlott állapotban lévő helyiségben történő elhelyezése veszélyezteti az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

Az Őrsön az előállított személyek elhelyezési körülményei kapcsán a látogatás alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

2.5. Kapcsolattartás, hozzátartozó és a védő értesítése

A rendőrségi fogvatartás kapcsán a CPT különösen fontosnak tartja, hogy a fogvatartott a fogvatartás tényéről az általa kiválasztott harmadik felet (családtag, barát, konzulátus) mielőbb értesítse, és az ügyvédhez való jogát gyakorolhassa.²⁹

²⁶ Ld. Melléklet, (1) kép.

²⁷ Ld. Melléklet, (3) kép.

²⁸ Ld. Melléklet, (10) kép.

²⁹ CPT/Inf (92) 3, 36. pont.

A CPT 1999. évi magyarországi látogatásáról szóló jelentés ajánlásai szerint biztosítani kell a hozzátartozó vagy a harmadik személy késelem nélkül történő értesítését, továbbá a jogi képviselőhöz történő hozzáférés lehetőségét hatékony módon, a fogvatartás első pillanatától kezdődően. A hozzátartozó értesítésének követelményét a CPT 2009. és 2013. évi látogatásairól készült jelentések ismételten hangsúlyozták.³⁰

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a „fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozója vagy más személy értesítését kérje, ennek érdekében a fogvatartottat nyilatkoztatni kell. A fogvatartott által értesítendőnek megjelölt személy értesítésének kötelezettsége a rendőrséget terheli, az értesítést a rendőrség indokolatlan késelem nélkül teljesíti. Ha az értesítés ténye az eljárás során keletkezett adatok alapján veszélyezteti az intézkedés célját, akkor az értesítést el kell halasztani és akkor kell megtenni, amikor a veszélyeztetés már nem áll fenn. (...)Ha a fogvatartott kiskorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét.”

A járvány ellenére a fogvatartottak kapcsolattartási jogait biztosították az Objektumban, a hozzátartozók értesítését mobiltelefonon intézték az eljáró rendőrök. Ha nem volt telefonos elérhetősége, akkor személyesen értesítették a kért személyt a rendőrök, figyelve a távolságtartásra és a járványügyi szabályokban előírt védőfelszerelés használatra.

Az Ajánlásokban foglaltak szerint a magánlakásban, illetve amennyiben a rendőri intézkedéssel érintett személyek kiléte ismert, nyilvános helyen vagy egyéb zárt térben végrehajtandó intézkedésre való felkészülés során a rendőröknek tájékozódni kell, hogy az ott lakók vagy intézkedés alá vont személyek fertőzésveszély esetén minősülnek-e vagy sem. A követendő, az Eljárásrendben meghatározott protokollról illetve a védőeszközök alkalmazásáról ez alapján döntenek az eljáró rendőrök.³¹

Saját telefonjáról értesíthette a hozzátartozóját az előállított, ha ez nem veszélyeztette az eljárás vagy a nyomozás eredményességét. Többségében azonban a rendőr értesítette az előállított által megjelölt személyt telefonon. A tapasztalatok szerint az előállítottak kb. 20%-a szokta kérni, hogy értesítse valamelyik hozzátartozóját.

Fiatalkorú előállításakor a törvényes képviselőt értesítették vagy az előállított is értesíthette a saját telefonjáról a szüleit.

Az Őrsön a kapcsolattartási lehetőségeket az előállítottak számára biztosították, telefonon értesítették az általuk kért személyt. A település kis mérete és a kis lélekszámú közösség miatt bármilyen rendőri intézkedésről szinte azonnal értesültek a hozzátartozók.

A rendőr értesítette az előállított hozzátartozóját, ha azt kérte, de a saját mobiltelefonját nem használhatta az intézkedés alatt álló személy. Fiatalkorú személlyel szemben történő eljárás esetén mindig értesítették a törvényes képviselőt.

Személyesen is hajtottak végre kiértesítést a rendőrök, ha csak úgy volt lehetséges. Ha viszont máshol lakott az értesítendő személy, akkor az illetékességi terület szerinti rendőrkapitányság végezte el azt. A kapcsolattartási lehetőségek biztosítása illetve a rendőri intézkedés alá vont személyek ellenőrzése során a rendőrök az iratok átvétele helyett az okmányok felmutatását kérték, és az Eljárásrend C) pont 1/b. alpontjában megfogalmazott „szoros kapcsolat” elkerülésére törekedtek.

A látogatás a hozzátartozó és jogi képviselő értesítéséhez való jog kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt az Objektumban és Őrsön.

³⁰ CPT/Inf (2001) 2, 30. pont, CPT/Inf (2010) 16, 23. pont, CPT/Inf (2014) 13, 22. pont.

³¹ Lásd az Ajánlások 3. oldal 5. bekezdését.

2.6. Előállított személyek orvosi ellátása

A CPT 12. számú általános jelentésének 42. pontjában kifejtette, hogy a „Rendőrségi fogvatartott személyek minden orvosi vizsgálatát a rendvédelmi személyzet hallótávolságán kívül, illetve ha az érintett orvos másképp nem kéri az adott esetben, a személyzet számára nem látható módon kell elvégezni.”

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése értelmében, a „rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A szabadságuktól az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján, előállítás címén megfosztott személyek kapcsán a Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy „elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni”.

Az Eljárásrend V. fejezet F) pont 3. alpontja szerint „Amennyiben az eljárással érintett személy/intézkedés alá vont személy/ügyfél (...) esetében felmerül a fertőzés gyanúja a személyi állomány tagja haladéktalanul intézkedik az érintett személy elkülönítésére és telefonon értesíti az OMSZ-t.”³²

Koronavírus-fertőzésre utaló körülmények esetén a mentőszolgálatot és a TIK-et értesítették a rendőrök az *Objektumban*, akik³³ a továbbiakban intézkedtek a járványügyi előírásoknak megfelelően.

A rendőri intézkedés előtt keletkezett sérülés vagy panasz esetén az Ajkai Kórházba vagy 16.00 órától az orvosi ügyeletre szállították az ellátást igénylő előállított személyt a járőrök. Általában ugyanaz a rendőr vitte az orvosi vizsgálatra a személyt, mint aki előállította, mert létszámhiány miatt más rendőr nem tudta elvégezni ezt a feladatot.

Az orvosi vizsgálaton a rendőr nem volt jelen, mert általában kint várakozott ez idő alatt a folyósón, így a rendőr az orvos-páciens bizalmas beszélgetést nem hallotta és nem látta. Ha azonban a vizsgálat megkezdésekor az orvos arra kérte a kísérő rendőrt, hogy legyen jelen az orvosi vizsgálaton, mert nem akar egyedül maradni a fogvatartott személlyel, akkor a rendőr a kérésnek megfelelően járt el.

Ha az előállított személy rendszeresen gyógyszert szedett, akkor vagy a járőr hozta el az otthonából vagy más esetben a pl. egy orvosi vizsgálat során látták el gyógyszerrel. A rendőri tapasztalatok szerint az intézkedés alá vont személyek általában jelezték, ha valamilyen gyógyszert szedtek.

Az előállítottak egészségügyi adatait az előállítottak fogvatartására vonatkozó iratokkal együtt egy papírdobozban tárolták a szolgálatirányító helyiségben. Az iratok az ezzel kapcsolatban szolgálati feladatokat végrehajtó rendőrökön kívül, mások számára nem voltak hozzáférhetőek.

Az *Őrsön* előállított személyeket orvoshoz 08.00-16.00 tudták vinni, utána pedig az orvosi ügyeleten kaptak ellátást szükség esetén. Többnyire az orvos döntésétől függött, hogy a kísérő rendőr jelen volt-e az orvosi vizsgálaton. Ha biztosítható volt a fogvatartott őrzése oly módon, hogy nem ment be a rendőr a vizsgálatra, akkor nem volt jelen. Amennyiben nem volt

³² Országos Mentőszolgálat

³³ Országos Mentőszolgálat

biztosítható az őrzés vagy az orvos kérte azt, hogy legyen jelen, akkor bent tartózkodott a rendőr a vizsgálat alatt, de távolabb állt, hogy ne hallja a bizalmas beszélgetést.

Az előállítotttra vonatkozó egészségi adatokat a szolgálatirányító helyiségben egy lemezszekrényben tárolták.

A koronavírus-fertőzés gyanús előállított személyt az orvosi ügyeletre vagy a háziorvoshoz szállítanak be a megkérdézett rendőrök, de ilyen eset még nem fordult elő a szolgálati helyükön a veszélyhelyzet elrendelése óta.

Veszélyezteteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését az Objektumban, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikáció során a kísérést végrehajtó rendőr jelen lehet.

Az Őrsön a látogatás az előállítottak orvosi ellátásának körülményeivel kapcsolatban alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

Az NMM felhívja a figyelmet arra, az Eljárásrend és az Ajánlások szakmai elvárásainak ismerete és a rendőri állomány tájékozottsága kapcsán, hogy az esetlegesen koronavírus-fertőzést hordozó személyekkel szemben alkalmazandó egészségvédelmi protokollok megfelelő végrehajtása fontos követelmény a járvány idején.

2.7. Bánásmód az Objektumban és Őrsén

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 47. pontja szerint a rendőrségi fogvatartottak számára „Közvetlenül álljon rendelkezésükre ivóvíz, és megfelelő időben étkezést kell biztosítani számukra, naponta legalább egyszer teljes értékű étellel (...)”

A Szolgálati szabályzat 31. § 11. pontja értelmében a „személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik.”

„A rendőrségnek az a feladata, hogy őrizze a fogvatartottakat, ami magában foglalja azt is, hogy biztonságban és sértetlen fizikai állapotban tartsák őket. Következésképpen a fogvatartási területek figyelése fontos részét képezi a rendőrség őrzési és ellátási feladatának. Megfelelő lépéseket kell tenni annak biztosítására, hogy a rendőrségi fogvatartottaknak folyamatosan lehetőségük legyen kapcsolatba lépniük az őrséggel.”³⁴

A járvány miatt kialakult helyzetben, az eleve korlátozásokkal, ezért fokozottabb stresszel járó intézkedési szituációk miatt, az Ajánlások³⁵ arra figyelmezteti az eljáró rendőröket, hogy „kiemelten fontos az állampolgárokkal folytatott helyes kommunikáció megválasztása, a rendőri intézkedések eredményességét nem veszélyeztető empátikus eljárás lefolytatása annak érdekében, hogy az intézkedés alá vontak érezzék, hogy a hatósági beavatkozás elsődleges célja az ő biztonságuk megteremtése és a kialakult helyzet mielőbbi rendezése.”

A látogatás idején az Objektumban az előállított személyekkel való bánásmóddal összefüggésben nem folyt fegyelmi eljárás az állomány tagjai ellen.

Ha az intézkedése kapcsán a bántalmazás gyanúja merülne fel az eljáró rendőrrel szemben, azonnal leváltanák, nem kísérhetné tovább az előállított személyt. Amennyiben az előállított rendőri bántalmazást panaszolna, a szolgálatirányító parancsok is elkísérné őket, hogy tisztázzák a panaszt orvosi vizsgálaton. A tájékoztatás szerint a közrendvédelmi feladatokat ellátó rendőrök ellen az elmúlt időszakban nem érkezett ilyen jellegű panasz.

Az előállított személlyel azonos nemű rendőr végezhet ruházátvizsgálatot. A járőrök között 1, a rendészeti osztályon 2 női munkatárs volt, akik szükség esetén besegítettek az

³⁴ CPT/Inf (2002) 15, 48 pont.

³⁵ Lásd az Ajánlások 3. oldal 8. bekezdését.

előállított nők ruházatának átvizsgálásába. Ha ők sem voltak elérhetőek, akkor az Őrsről tudtak áthívni segítségként női beosztottat.

A fiatakorúakkal való bánásmódra figyeltek, a gyerekek esetében alkalmazott biztonsági intézkedés³⁶ során a rendőr hazakisérte az intézkedés alá vont fiatakorút a szülőhöz vagy a törvényes képviselőhöz.

Női előállítottak speciális higiénés szükségletei kapcsán, ha erre van szükség, a rendőrök megvásárolják a szükséges dolgokat. Ilyen igény és a fogvatartottak különleges étkezési szükségletének (pl. cukorbetegség stb.) biztosítására, a speciális élelem megvásárlására 2000 Ft/fő összeg állt rendelkezésre a rendőrség házipénztárában, mely összeg a szolgálatirányító parancsnoknál volt letétbe helyezve. Puffasztott rizsszelet és baromfimájkrem konzerv készlettel rendelkezett az Objektum a látogatáskor.³⁷

Az Őrsön a látogatás időpontjáig az előállított személyekkel való bánásmóddal kapcsolatban nem volt folyamatban fegyelmi vagy más eljárás az állomány tagjaival szemben.

A fogvatartott elsődlegesen az intézkedő a rendőrnél tud panaszt tenni, aki ezt jelenti a szolgálatirányítónak. Majd annak utasítására a bűnügyes készenlét hallgatja meg az előállított személyt és parancsnoki kivizsgálás során születik döntés az ügyben.

Az előállító helyiségben lévő ivókútból az ott elhelyezett személyek közvetlenül vízhez juthattak. Az ivókutak a látogatáskor működtek.

Az előállított személyt kamerákon keresztül figyelik meg a rendőrök. A helyiségekben elhelyezett őrhívó gombok segítségével a fogvatartott jelzését azonnal észlelik az őrzést biztosító rendőrök.

Az Őrs rendészeti részlegen 3, a bűnügyin 2 nő dolgozott, így női előállítottak esetén a ruházatátvizsgálás nem jelentett problémát.

Nők speciális higiénés igényeinek biztosítására, illetőleg a különleges étkezési igényű előállítottak ételmezésére vonatkozóan fejenként 2000 Ft-ig a rendőrség házipénztára költségkeretét biztosított az Őrsön eljáró rendőröknek. Amennyiben olyan helyzetű az intézkedés alá vont személy, pl. lakóotthonos gyerek, az ételmezést a fogvatartás 5. órája előtt is biztosítják. A fiatakorú előállítottat a rendőrök általában az irodákban ültetik le, nem az előállítóban helyezik el.

Előre csomagolt élelmiszert is tudtak biztosítani az előállítottaknak, ha igényli. A tartós élelmiszerek a szolgálatirányító iroda szekrényében voltak elhelyezve (liba- és sertésmáj, és kacs- és sertésmáj konzervek, valamint gluténmentes abonett kenyér).³⁸ A látogatás során véletlenszerűen kiválasztott májkrémek között nem volt lejárt szavatosságú.

A látogatás a bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.8. Kényszerítő eszközök használata az Objektumban és Őrsön

A Szolgálati szabályzat 39. § (1) bekezdése értelmében „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.”

³⁶ Szolgálati szabályzat 10. § 1. pont.

³⁷ Ld. Melléklet, (5) kép.

³⁸ Ld. Melléklet, (12) kép.

Az ORFK Rendészeti Főigazgatósága által kiadott Ajánlásokban a rendőri intézkedések szakszerű végrehajtása érdekében a járványügyi veszélyhelyzettel összefüggésben fogalmaznak meg figyelemfelhívó ajánlásokat a rendőrség állománya számára.

Ilyen figyelemfelhívó ajánlás, hogy a megkezdett rendőri intézkedés közben a beszerzett információk és az intézkedés alá vont személy nyilatkozata, magatartása függvényében a rendőrnek folyamatosan mérlegelnie kell a védőeszközök használatának szükségességét, vagy az, hogy rendőri intézkedések időtartama ne haladja meg a 15 percet és a szoros kapcsolat elkerülése érdekében a rendőrök az okmányok felmutatását kérik az igazoltatások során annak átvétele helyett. A személyes érintkezések minimálisra csökkentése érdekében a NOVA mobil okoseszközök lehető legszélesebb körben történő alkalmazását is javasolja a rendőri állománynak.

A kényszerítő eszközök alkalmazása során gyakorta kialakult szituációk miatt az Ajánlások³⁹ az egészség megőrzése, illetve a fertőzés megelőzése céljából figyelmezteti a rendőröket, hogy „ha az intézkedés alá vonttal történő érintkezés során felmerül annak veszélye, hogy az intézkedő rendőr az érintett nyálával, vérével vagy egyéb testnedvével kerülhet közvetlen kapcsolatba, a rendőri intézkedés során gumikesztyű, szájmascsk vagy azok együttes használata indokolt.”

Az *Objektum* beosztottjainak intézkedéseiről készült 3 személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentés alapján az eljáró rendőrök 2 esetben nem alkalmaztak kényszerítő eszközt. Mindkét esetben az előállított személy együttműködő magatartása miatt tekintettek el ettől.

A fennmaradó 1 esetben került sor a kényszerítő eszközök használatára, testi kényszert és bilincset alkalmaztak az intézkedő rendőrök. A jelentésben az intézkedés alá vont személy passzív ellenállását és önkárosítása megakadályozását jelölték meg a testi kényszer és a bilincset használat indokaként, az előállított személy kezeit előre bilincseltek.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr meghatározott célból, vagyis a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy „önkárosításának megakadályozására,⁴⁰ támadásának megakadályozására,⁴¹ szökésének megakadályozására,⁴² ellenszegülésének megtörésére”⁴³ alkalmazhat bilincset.

A Szolgálati szabályzat 39. § (2) bekezdése előírja az eljáró rendőr számára, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából, hogyan tegyen különbséget, meghatározva, hogy mi tekinthető passzív ellenszegülésnek, aktív ellenszegülésnek, vagy támadó magatartásnak.

A jelentésekben a tényállás egyértelmű, a rendőri intézkedés és az alapjául szolgáló esemény leírása részletekbe menően precíz, az indokoltság Rtv. szerinti minősítése megfelelő volt.

Leírták pl., hogy az intézkedés alá vont gépjármű forgalomból kivonása, vagy az azt vezető személy járművezetéstől eltiltása milyen ügyszámon történt vagy más esetben azt sem felejtették dokumentálni, hogy az engedélyköteles önvédelmi eszközt az ellenőrzött gépjármű melyik részében találták. A jelentésekben megtalálható volt az is, ha az intézkedés helyszínen ruházátvizsgálatot hajtottak végre, szűrő- vagy vágóeszköz, illetve közbiztonságra veszélyes eszközök felkutatására. A jelentésekből nem maradt ki az a tájékoztatásról szóló rész sem, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása miatt, az Rtv. 92.§ (1) bekezdése szerint, az intézkedést foganatosító rendőri szerv mellett az az alapvető jogok biztosához is fordulhat az eljárás alá vont személy.

³⁹ Lásd az Ajánlások 3. oldal 6. bekezdését.

⁴⁰ Rtv. 48. § a) pont.

⁴¹ Rtv. 48. § b) pont.

⁴² Rtv. 48. § c) pont.

⁴³ Rtv. 48. § d) pont.

A kényszerítő eszköz alkalmazását igénylő esetben rögzítésre került, hogy a rendőri felszólítás ellenére passzívan ellenálló személy testi kényszer útján történő bilincselését követő orvosi vizsgálat szerint, a bilincs alkalmazása nem okozott sérülést.

A három esetből két intézkedés a veszélyhelyzet elrendelése, egy a járványügyi készültség bevezetése után történt. A veszélyhelyzetből, majd az egészségügyi válsághelyzetből adódó rendőri feladatokról, így az Eljárásrend előírásaiból fakadó általános és személyi vagy a szolgálati gépjárművek használatára vonatkozó különleges higiénés feltételek megteremtéséről, valamint a fertőzés gyanú tisztázására vonatkozó adatgyűjtési tevékenységről azonban nem esett szó a keletkezett iratokban. A jelentésekben nem történt említés erről a járvány idején.

Az *Őrs* beosztottjainak rendőri intézkedéseiről készült 3 személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentés szerint a rendőrök mindhárom esetben kényszerítő eszközt alkalmaztak, testi kényszert és bilincset. Az előállított kezeit két esetben bilincselték hátra. A jelentésekben a szökés megakadályozását és az ellenszegülés megtörését jelölték meg a hátrabilincselés indokaként.

A Szolgálati szabályzat 41. § (6) bekezdése aa) pontja szerint a rendőri intézkedés során a kezek hátrabilincselése akkor indokolt ha „*a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, (...)*”.

A megvizsgált jelentésekben teljesszórában írtak az intézkedést megalapozó okokról, pl. egy körözés alatt álló személy elfogásának körülményeiről, de kifejtették azt is adott esetben, hogy a hátra bilincselést milyen okból változtatták meg, a fogvatartott kezeinek előre bilincselésére. Rögzítésre került az is, hogy az előállított személy, nem az rendőri intézkedéssel összefüggő panasza esetén azonnal orvosi ellátást kapott, és más esetben pedig szerepelt a jelentésekben a testi kényszer alkalmazásának részletes leírása mellett, a vizsgálatot végző orvos megállapítása vagy csatolva az orvosi vélemény, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása nem okozott sérülést. Megtalálható volt az iratok között egy esetben, az előállított személy rendőrségi objektumba történő belépéséhez szükséges koronavírus-fertőzéssel kapcsolatos nyilatkozat is.

A jelentésekben a tényállás leírása pontos, a kényszerintézkedések indokoltsága és Rtv. szerinti minősítése megfelelő volt.

A három esetből két intézkedés a veszélyhelyzet elrendelése, egy a járványügyi készültség bevezetése után történt. A veszélyhelyzetből, majd az egészségügyi válsághelyzetből adódó rendőri feladatokról, így az Eljárásrend előírásainak végrehajtásáról azonban az intézkedésekről készült jelentésekben, ennek ellenére nem történt említés a járvány idején.

A látogatás a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatban alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

Felhívom azonban a figyelmet arra, hogy az Objektum és Őrs állománya a személyes szabadságot korlátozó intézkedések rutinszerű végrehajtása és adminisztrációja során – a járvány miatti előírások betartását is rögzítve – nagyobb körültekintéssel járjon el.

2.9. A személyi állomány munkavégzésének körülményei

A tájékoztatás szerint az Ajkai Kórház már a COVID-19 fertőzés I. hullámában biztosított védőfelszerelést a szolgálatban lévő rendőröknek, illetőleg a járvány kezdetekor felmérést készített az *Objektum* vezetése a várhatóan szükséges védőfelszerelés mennyiségéről (pl. maszk, kesztyű és fertőtlenítők).

Megfelelő mennyiségű védőfelszereléssel rendelkezett az Objektum, stabil és folyamatos volt az ellátásuk tavaly március óta, mert a rendőrség gazdasági szerve minden

szükséges eszközt biztosított. Minden hétfőn és csütörtökön felmérték a készleteket, és ha szükséges, rendelést adtak le a hiányzó eszközök pótlására.

Az épületbe belépni szándékozó személy testhőmérsékletét érintésmentes hőmérővel mérték⁴⁴ meg és célzott kérdéseket tettek fel, hogy az utóbbi 2 hétben volt-e külföldön, volt-e beteg vagy volt-e koronavírus-fertőzöttel kontaktusa. Ha a kérdésekre adott válaszok alapján feltételezhető volt, hogy nem jelentett fertőzésveszélyt, akkor szájmaszk viselése és a bejáratnál elhelyezett kézfertőtlenítő használata után lehetséges volt számára a belépés a kapitányság épületébe a Vezetői intézkedés előírásainak megfelelően.⁴⁵ Amennyiben nem rendelkezett szájmaszkkal az ellenőrzött személy, azt a beléptetést végző fegyveres biztonsági őr biztosította számára.

A szolgálatban lévő rendőröknek szövetmaszkot és FFP2-es minősítésű maszkot adtak az Objektumban, emellett a járőröknek gumikesztyű és kézfertőtlenítő korlátlan mennyiségben állt rendelkezésükre.

A kapitányságvezető intézkedése alapján,⁴⁶ az épületen belüli mozgás során védőmaszkot viselnie kellett az állománynak, de a saját irodákban már nem, mivel maximum 2 fő volt együtt elhelyezve a hivatali helyiségekben, biztosítható volt a távolságtartás.

A reggeli eligazítások rendjén változtattak, a korábban 30-40 fő befogadására alkalmas teremben a látogatás idején 6-7 fő részvételével történt meg a személyes kontaktusok csökkentése érdekében. A fertőzésveszélyre figyelemmel a nagy állománygyűlések megszűntek 2020 februárjától.

A vezetőség megítélése szerint nem volt leterhelt az állomány, és a keletkezett túlórákat a rendőrök számára kifizették. Az Objektum állományának többsége a túlmunka kifizetését kérte, nagyon ritka, aki szabadidőben megváltást kért.

A személyes jelenléte igénylő képzések, mint pl. a csapatszolgálati, a vírushelyzet miatt szüneteltek. Az online képzések rendszeresek voltak és továbbra is működtek, mint pl. a Be. módosítást érintő vagy a kábítószer bűnözéssel kapcsolatosak.

A személyes kontaktusok csökkentésének egyik példája volt a fegyverszoba használat gyakorlatának módosítása. A járványhelyzetben csak 1 személy vehette fel ott a fegyverét, más személy ez idő alatt nem tartózkodott bent.

A személyes részvétellel történő kihallgatásra, meghallgatásra kialakított helyiségben⁴⁷ plexifal⁴⁸ volt felszerelve.

A számítógépes infrastruktúra megfelelő volt, azonban a szobák nem voltak klimatizáltak, nyáron hőség volt az Objektum épületében.

Vezényléses munkarendben dolgoztak a rendészeti feladatokat ellátó rendőrök, ami többféle beosztást tett lehetővé a munkaidő-kereten belül. Az év elején szabadságolási tervet állítottak össze és a szabadságokat ehhez igazították, minimális eltérés azonban lehetséges volt. A szabadságukat ki tudták venni, mert nem volt létszámhiány. A vezetői javaslat az volt, hogy nyáron legalább 10 napot egybefüggően vegyenek ki a beosztottak.

Túlóra előfordult, a szolgálatirányítók fél órával korábban kezdték el a munkájukat az eligazítások miatt. Átlagosan havi 15 túlóra keletkezett egy rendőrnél, és jellemzően a közlekedési feladatok ellátása miatt húzódott el a szolgálat. Egy vezető szerint a kollégái kipihentek voltak, de előfordulhat mindenképpen rosszabb időszak. Ha szükséges, a kiegészítő jeleket mutató dolgozót rekreációra küldik. A Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság pszichológusainak a segítségét is igénybe veheti az állomány.

⁴⁴ Ld. Melléklet, (4) kép.

⁴⁵ Lásd a Vezetői intézkedés 2. oldal 5. bekezdését.

⁴⁶ Lásd a Vezetői intézkedés 1. oldal 1. bekezdését.

⁴⁷ Lásd a Vezetői intézkedés 2. oldal 3. bekezdését.

⁴⁸ Lásd az Eljárásrend V. fejezetet F) pont 2. alpontja, ügyfélforgalommal érintett területekre vonatkozó megállapítását.

Az állomány egy kulturált kinézetű konyhában étkezhetett, vagy meg tudta melegíteni a hozott ételt a villanytűzhelyen vagy a mikrohullámú sütőben. A szolgálati étkezőben hűtő is volt. Az Objektumban dohányzásra kijelölt helyet is látott a látogatócsoport. A rendőrök számára nemek szerint elkülönített öltözőket alakítottak ki.⁴⁹ A mosdókban volt kézfertőtlenítő, szappan és eldobható papír kéztörölő.⁵⁰ Az öltözők tiszták és rendezettek valamint a hozzájuk tartozó zuhanyzók is jó állapotban voltak.

Az Őrs bejáratában belépéskor lázat mértek és a kézfertőtlenítésre, illetve a kötelező szájmascsk használatra történő figyelmeztető feliratok voltak elhelyezve⁵¹ a Megyei Eljárásrend 63. pontjának megfelelően. A látogatáskor tapasztaltak szerint a szájmascskot az Őrs hivatali helyiségeiben és közösségi tereiben használták a rendőrök.⁵² A közösségi terekben történő közlekedés során mindenkire nézve kötelezők voltak ezek az előírások.⁵³

Az Őrsön a kiadott Eljárásrend alapján jártak el, és folyamatosan fenntartották az abban elvárt a készségi szintet.

A rendőrök – a munkájuk jellegétől függően – maszkot, kesztyűt és overállt kaptak védőfelszerelésként.

A rendőri szervek által alkalmazott Eljárásrend rendelkezik „*az eljárással érintett személlyel/intézkedés alá vont személlyel/ügyféllel történő szolgálati feladatellátás során végrehajtandó, egészségvédelmet szolgáló intézkedések*” szabályairól, így arról is, hogy „*az aktuális szolgálati feladat jellegétől és tartalmától függően, (...) a vezető vagy a feladat végrehajtásért felelős szolgálati elöljáró dönt a védőeszköz használatának szükségességéről az ésszerű és takarékos készletgazdálkodás figyelembevételével.*”⁵⁴

A Veszélyhelyzet elrendelése óta folyamatos az állomány ellátása ezekből az eszközökből. A szolgálatirányító helyiség szekrényében voltak elhelyezve a tartalék védőfelszerelések, a gumikesztyűk, és a felület- és kézfertőtlenítők.⁵⁵

Túlórák szempontjából éves szinten a legtöbb 416 óra volt, de átlagban 250 óra körüli túlóráról lehet beszélni az Őrsön dolgozó rendőrök esetében.

Képzéseik jelenleg az online „baglyos” felületen érkező tesztek formájában valósultak meg.

A személyi állomány tagjainak elkülönített férfi és női öltöző állt rendelkezésére. Az öltözők vizesblokkjai jó állapotúak és tiszták voltak, kézfertőtlenítő, szappan és papír kéztörölő volt elhelyezve a mosdóknál. Az Őrs rendelkezett akadálymentes mosdóval, ahol szintén elérhető volt a kézfertőtlenítő, szappan és egyszer használatos papírtörölköző.⁵⁶

A látogatás a személyi állomány munkavégzési körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságot nem észlelt.

3. Összefoglalás

Az ellenőrzés idején az Objektumban és Őrsön előállított személy nem tartózkodott, a látogatócsoport a személyzet több tagjával készített interjút.

A járványügyi veszélyhelyzetről szóló kormányrendelet alapján tett intézkedések, az Eljárásrend és az Ajánlások, illetve a Megyei Eljárásrend és a Vezetői intézkedések előírásai a rendőrségi fogvatartottak jogait tiszteletben tartották. A veszélyhelyzet elrendelése óta

⁴⁹ Ld. Melléklet, (6) kép.

⁵⁰ Lásd az Eljárásrend III. fejezet 4. és 5. pontját.

⁵¹ Ld. Melléklet, (8) kép.

⁵² Lásd a Vezetői intézkedés 1. oldal 1. bekezdését.

⁵³ Lásd a Megyei Eljárásrend 61. és 62. pontját.

⁵⁴ Lásd az Eljárásrend V. fejezetet F) pont 1. alpontját.

⁵⁵ Ld. Melléklet, (11) kép.

⁵⁶ Lásd az Eljárásrend III. fejezet 4. és 5. pontját.

koronavírus-fertőzés gyanús személy egyetlen esetben érkezett az Objektumba, az Őrsön ilyen intézkedésre még nem került sor.

Az intézkedéseket fogantató, a rendőrségi eljárási cselekményeket személyesen végrehajtó rendőrök, biztonságos munkavégzéséhez szükséges szájmaszkok és kesztyűk, fertőtlenítő eszközök és védőfelszerelések az Objektum és Őrs állománya részére rendelkezésre álltak, illetve a szükséges eszközöket az állomány a rendőrségi egészségvédelmi protokollok előírásai szerint alkalmazta.

Az előállítottak biztonságos szállítására vonatkozó speciális higiénés feltételeket a szolgálati gépkocsik használata kapcsán az Objektum és Őrs vezetése megteremtette, a fertőzés elleni védekezéshez szükséges eszközöket mind a rendőrök, mind az előállított személyek számára biztosította.

Az Objektum személyi állománya a fogvatartottak kapcsolattartáshoz fűződő jogainak érvényesülését a járványügyi veszélyhelyzet idején is érvényre juttatta.

Az NMM az előállított személyek orvosi vizsgálata és az Objektum előállító helyiségének állapota kapcsán állapított meg alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt.

A látogatócsoport a személyes szabadságot korlátozó intézkedések adminisztrációja miatt, mind az Objektumban mind az Őrsön kifogásokat fogalmazott meg, valamint nem találta megfelelőnek az Őrs állományának tájékozottságát a rendőrségi egészségügyi protokollokra vonatkozóan.

4. Ajánlások, javaslatok

A látogatás megállapításaival összefüggésben az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján *felkérem* az **Ajkai Rendőrkapitányság vezetőjét**, hogy gondoskodjon

1. az Objektum előállító helyiségének felújításáról és az ott elhelyezett pad cseréjéről;
2. az előállított személy orvosi vizsgálatán annak elkerüléséről, hogy az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikáció során a kísérő rendőr hallótávolságon belül legyen;
3. a szolgálatba lépő állomány eligazításáról aziránt, hogy a járvány miatti rendőrségi feladatok végrehajtása is rögzítésre kerüljön az intézkedésekről készült jelentésekben, továbbá, hogy az Eljárásrend és Ajánlások előírásait megismerje.

Budapest, 2021. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos

Melléklet

1. Az Ajkai Rendőrkapitányság előállító helyisége

2. Kézfertőtlenítés lehetősége előállításkor 3. Fogvatartottak részére kijelölt mosdó

4. Ügyfélirányító pult lázmérővel és fertőtlenítővel

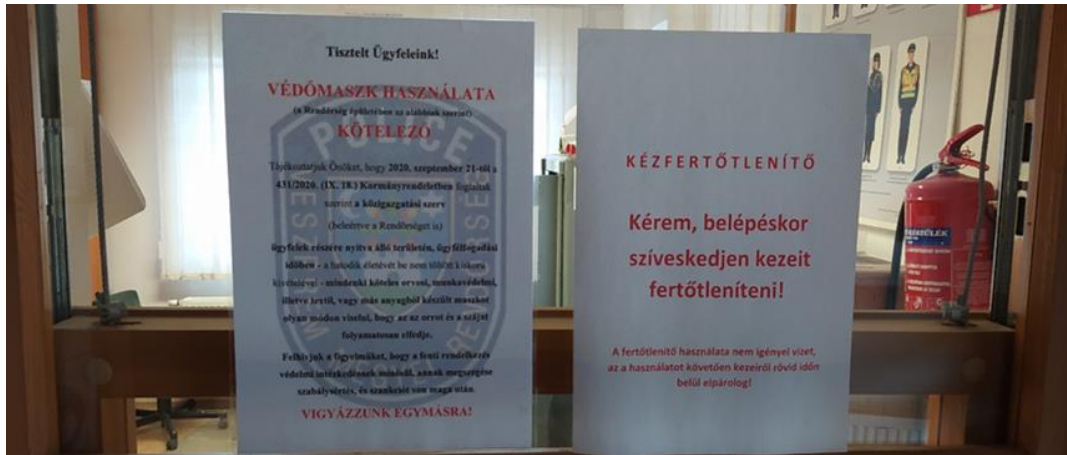
5. Szolgálatirányítói helyiség szekrényében elhelyezett védőfelszerelés és élelmiszerkészlet az Objektumban

6. Női és férfi öltözőhelyiség az Objektumban

7. A Devecseri Rendőrőrs

8. Figyelmeztető felirat az Őrs bejáratánál

9. Az Őrs előállító egysége

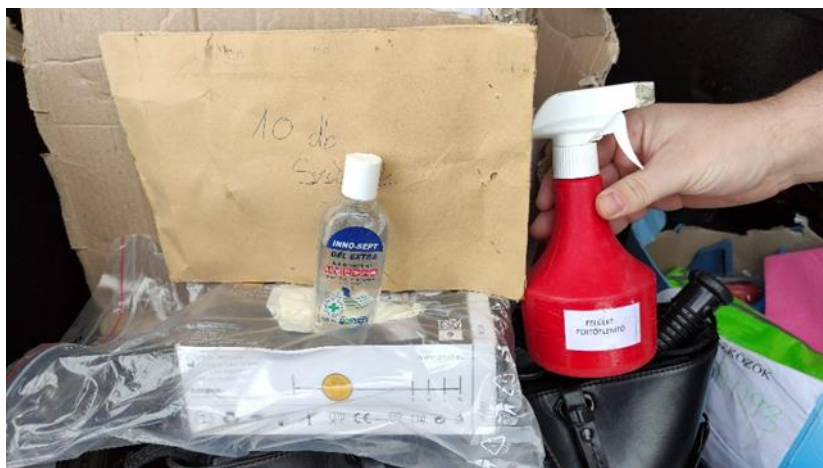
10. Az előállító egység mosdója

11. Védőfelszerelés készlet az Őrsön

12. Élelmiszerkészlet az Őrsön

13. Szolgálati gépkocsiban elhelyezett védőmaszkok és fertőtlenítő szerek